

Financiële samenvatting

Financiële samenvatting

De Jaarstukken zijn qua aard en omvang een complex document. Om het inzicht te vergroten hebben wij deze financieel-technische samenvatting op hoofdlijnen voor u toegevoegd. Op de volgende pagina's van deze financiële samenvatting treft u de volgende informatie aan:

- een samenvatting van het financiële resultaat van de programmarekening 2023;
- een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en het resultaat;
- een toelichting op de financiële positie per 31 december 2023.

De bedragen in de verschillende tabellen zijn opgenomen in duizenden euro's. In de bijlagen kunt u een begrippenlijst vinden met de definities van een aantal financiële begrippen in deze jaarstukken.

Overzicht baten en lasten 2023

Het overzicht van baten en lasten naar programma is weergegeven in onderstaande tabel. Voor een nadere toelichting op de afwijkingen per programma wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023	Verschil 2023
01 Wageningen sociaal	-51.040	-48.699	2.341
02 Wageningen fysiek	-9.122	-16.654	-7.533
03 Bestuur en organisatie	55.151	69.718	14.567
Saldo van baten en lasten voor reservemutaties	-5.011	4.364	9.375
01 Wageningen sociaal	5.116	4.831	-285
02 Wageningen fysiek	1.046	3.877	2.830
03 Bestuur en organisatie	714	812	97
Mutaties reserves	6.877	9.519	2.643
Resultaat na reservemutaties	1.866	13.884	12.018

Resultaat 2023

Het jaarrekeningresultaat 2023 bedraagt € 13,9 miljoen positief. Dit is een afwijking van € 12,0 miljoen ten opzichte van het begrote resultaat van € 1,9 miljoen uit de bestuursrapportage Najaar 2023.

Een belangrijke oorzaak van deze afwijking is de bijzondere situatie die is ontstaan vanuit de decembercirculaire en voornamelijk de budgetten waarvan wordt voorgesteld deze over te hevelen naar 2024. Deze over te hevelen budgetten zijn onderdeel van de positieve resultaatafwijking van 12,0 mln.

Budgetoverhevelingen

In de raadsinformatiebrief van 15 januari jl. (kenmerk D24.1182015) hebben wij u geïnformeerd over deze voorgenomen budgetoverhevelingen en hebben we u gevraagd om eventuele Wensen en Bedenkingen kenbaar te maken. In de bijlage 'voorgestelde budgetoverhevelingen' bij deze raadsinformatiebrief is voorgesteld om € 4,4 miljoen over te hevelen van 2023 naar 2024. Als wij deze budgetoverhevelingen in mindering brengen op de afwijking van het resultaat, is de afwijking na budgetoverhevelingen € 7,6 miljoen.

Circulaires

Deze afwijking is inclusief € 4,6 miljoen aan extra ontvangsten Algemene Uitkering, die bestaat uit de septembercirculaire (€ 0,8 miljoen), de decembercirculaire (€ 3,5 miljoen) en een grondslag inschatting (€ 0,3 miljoen). Via raadsinformatiebrieven bent u reeds op de hoogte gebracht van de achtergrond van deze extra ontvangsten. Deze gelden zijn aan het eind van het boekingsjaar 2023 door de gemeente ontvangen.

Bedrijfsvoering

Het resterende deel van de afwijking van € 3,0 miljoen wordt voor € 2,6 miljoen veroorzaakt door onderbesteding van de budgetten voor salariskosten en inhuur. In de begroting 2023 zijn via de 1e begrotingswijziging aanzienlijke extra personeelsbudgetten toegevoegd in het kader van de uitvoering van het Coalitieakkoord Samen aan de Slag en via de tweede begrotingswijziging, de implementatie van de Fitte Organisatie. De middelen voor de formatie-uitbreidingen zijn niet volledig in het begin van het jaar ingezet. De instroom van nieuwe medewerkers heeft geleidelijk gedurende het jaar plaatsgevonden, waardoor niet het volledige budget in 2023 is benut. Bovendien zijn sommige vacatures om verschillende redenen nog niet opengesteld en vindt invulling daarvan plaats in 2024. Daarnaast konden een aantal vacatures pas later dan gepland worden ingevuld, als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt.

Een gedetailleerde specificatie van alle voor- en nadelen kunt u in de jaarrekening vinden bij de toelichting op het overzicht van de financiële baten en lasten per programma.

Financiële positie

Beschikbare Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is het geheel aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de nieuwe Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Wageningen (Nota RM&WV)

In onderstaande tabel is te zien hoe de beschikbare weerstandscapaciteit zich in 2023 heeft ontwikkeld op basis van de nieuwe systematiek.

De optelsom van de bestanddelen die tot de beschikbare weerstandscapaciteit worden gerekend is hoger dan de vastgestelde normatieve onder- en bovengrens. Daarom wordt een bedrag ter grootte van de normatieve bovengrens aangemerkt als beschikbare weerstandscapaciteit.

Onderdeel (x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil 2023
Kapitaal zonder bestemming	3.993	4.083	4.083	4.226	143
Onbestemde reserve	8.758	8.663	15.303	15.562	259
Post onvoorzien	20	20	20	20	0
Positieve saldi	6.640	0	1.866	13.884	12.018
Totaal	19.411	12.766	21.272	33.692	12.420
Ondergrens	5.000	5.000	5.000	5.000	0
Bovengrens	7.500	7.500	7.500	7.500	0
Weerstandscapaciteit	7.500	7.500	7.500	7.500	0

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze ratio is een indicator voor de mate waarin financiële risico's kunnen worden opgevangen. En geeft daarmee inzicht in de robuustheid van de begroting en de financiële weerbaarheid van de gemeente, dus op de mogelijkheden om op korte termijn financiële tegenvallers te kunnen opvangen zonder direct in de begroting en de beleidsambities te hoeven ingrijpen.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Per 31 december 2023 bedraagt het weerstandsvermogen derhalve:

Onderdeel	Rekening 2023
Beschikbare weerstandscapaciteit	7.500
Benodigde weerstandscapaciteit	5.257
Weerstandsvermogen	1,4
Kwalificatie weerstandsvermogen	Goed

Als norm is gesteld dat het weerstandsvermogen tenminste 1,0 (kwalificatie 'Ruim voldoende') moet bedragen. Aan deze norm wordt op 31 december 2023 voldaan, met een ratio van 1,4 met bijbehorende kwalificatie 'Goed'.

Overige financiële kengetallen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke financiële kengetallen. De wettelijk verplichte kengetallen zijn: netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen), solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De kapitaallastenratio is een kengetal van gemeente Wageningen zelf.

Financiële Kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	15,6%	34,5%	11,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd	11,6%	30,8%	8,0%
Solvabiliteitsratio	44,3%	42,4%	44,9%
Structurele exploitatieruimte	7,8%	4,6%	10,6%
Grondexploitatie	0,6%	0,1%	0,5%
Belastingcapaciteit	105,2%	96,1%	98,6%
Kapitaallastenratio	4,2%	3,4%	3,3%

Toelichting bij de kengetallen

Per kengetal geven we hieronder aan hoe het zich verhoudt tot de (streef)norm. Om de inzichtelijkheid te vergroten, begint ieder kengetal met een korte uitleg.

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Om duidelijk te maken wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast, wordt de netto schuldquote berekend zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Voor het kengetal Netto schuldquote, zonder en met correctie, geldt de norm: Wageningen valt altijd in de categorie < 90.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Voor het kengetal Solvabiliteitsratio wordt uitgegaan van de volgende norm: Wageningen scoort niet lager dan 30%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten.

Bij een jaarrekening is er geen sprake van een raming na het rekeningjaar, dus kan de beoordeling alleen goed zijn (als het rekeningjaar boven de 0 uitkomt), of onvoldoende (als het rekeningjaar onder de 0 uitkomt). Bij de jaarrekening geldt deze beoordeling overigens enkel voor de cijfermatige uitkomst van het kengetal. Voor de structurele exploitatieruimte geldt de streefnorm: de structurele exploitatieruimte van Wageningen is minimaal 0%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Het gemiddelde percentage van de Gelderse gemeenten in hun begroting 2020 was 9%. Voor het kengetal Grondexploitatie wordt uitgegaan van de volgende norm: Wageningen valt altijd in de categorie < 20%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van belastingcapaciteit is hier: woonlasten van een meerpersoonshuishouden, opgebouwd uit OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. Voor het kengetal Belastingcapaciteit geldt de streefnorm: de Wageningse belastingcapaciteit is nooit meer dan 105%.

Kapitaallastenratio

De kapitaallastenratio is de verhouding van de kapitaallasten ten opzichte van de totale exploitatielasten. Dit is een eigen kengetal van Wageningen. Voor het kengetal kapitaallastenratio geldt een voorlopige norm van maximaal 12%.